

— Har sammansättningarna Öfver-, Underläpp. — 2) (bot.) Hyvarder af de tvenne hufvuddelarna utaf brämet på en läppformig blomma. — 3) Undre hälften af hanen på ett flintlås. — 4) (skepp.) En trähvarfvel, hvars klack är fastspikad vid brädgången eller en mast, och som brukas att deri lägga ett tåg till afhåll. — *Ss. L-förmig, -lik.*

LÄPPGÄLD, c. sing. 1) (fordom) Ett slags straff för bakdantare, då de, i brist på böter, ristades igenom läppen. — 2) (fam.) Näpst för obetänksamt tal.

LÄPPJÄ, v. n. 1. Med läpparna beröra något, för att smaka derpå. *L. på en dryck.* — *Läppjände*, n. 4.

LÄR ell. **LÄRER**, v. n. Har blott pres. indik. sing. *Lär* ell. *Lärer*; pl. *Läre* ell. *Lära, Lären, Lära*. Oegentligt hjelpeverb, uttryckande en förmodad verklighet, som närmar sig till visshet. *Jag lär aldrig få se honom mera. Ni lär tro, att det är blott narri; men det lär vara sant. Vi lära vara bedragna.*

LÄRA, v. a. 2. 1) Undervisa i något. *L. någon en vetenskap, en konst, ett yrke. L. någon språken, musik. L. någon att läsa, skriva, rita, rida, dansa. L. någon dygdens utöfning. L. någon att vara dygdig.* Förnuftet lär oss det. *L. bort*, undervisa annan i något hemligt, förborgadt, svårt, som man sjelf fått lära, t. ex.: *L. bort en kortkonst, en taskspelarkonst, ett hushållsgrepp. L. upp, út, se Upplära, Utlära.* — Brukas stundom, för att antyda en hotelse, t. ex.: *Jag skall l. honom att veta hut; tig, eljest skall jag l. dig.* — *Syn. Undervisa (i), Bibringa.* — 2) Emottaga undervisning i något. *L. ett språk, en konst, ett yrke, ett handverk. L. något af någon. L. läsa, skriva, rita. Han har lätt, svårt för att l. Den konsten är lätt lärd. L. känna*, blifva bekant med, t. ex.: *Jag lärde känna honom för två år sedan; jag har, till min skada, lärt känna hans illfundighet. L. út, se Utlära.* — *Syn. Inhämta.* — 3) Erfara, inhämta, inse. *Deraf har jag lärt, att man bör vara tålig. — L. sig*, v. r. Sjelf bibringa sig kännedom, kunskap, färdighet i något. *J. sig att sjunga, att dansa, att rita. Han har lärt sig språket på två månader. Han har lärt sig sjelf att spela fortepiano. L. sig sin lexa*, öfverläsa den, så att man kan den. *L. utantill*, så att man kan uppläsa ur minnet.

LÄRA, f. 1. 1) Inbegreppet af alla sanningar eller föreskrifter, som tillhöra en vetenskap, en konst. Så t. ex. Språklära, Rättslära, Religionslära, m. fl. — *Syn. Teori.* — 2) Särskilt sanning eller föreskrift, som utgör en del deraf. *Filosofiens, religionens läror.* — *Syn. Lärosats, Lärobegrepp.* — 3) Troslära, religionslära. *Kristna, katolska, lutherska l-n.* — 4) Påstå-ende, sats, som innebär anspråk på sanning och att gälla till efterrättelse. *Många af hans läror äro grundlösa. Denna l. kan jag icke lemna mitt bifall. Detta är en l., som förtör alla tro på ett tillkommande.* — 5) Lärdom. *Mången nyttig l. kan deraf hämtas.* — 6) Undervisning i de till ett handverk eller en konst hörande hufvudsakliga kunskaper och färdigheter. *Gå, vara i l. hos någon*, af honom lära en konst, ett handverk. *Sätta någon i l.*, efter träffadt aftal låta någon (son, myndling, o. s. v.) komma till en person, för att af honom undervisas. *Komma, blifva satt i l. hos någon. Taga i l.*, emottaga någon att under-

visas i konst, handverk. *Vara ur l.*, hafva lärt ut. — Bildar en mängd sammansättningar, såsom: Skräddar-, Skomakar-, Snickarlära, m. fl.

LÄRAKTIG, a. 2. Som med håg och lätthet lär. *En l. gosse.* — *Läraktighet*, f. 3. — *Läraktigt*, adv.

LÄRARE, m. 3. - **RINNA**, f. 1. En, som ger undervisning i vetenskap, konst, yrke. *L. i engelska språket, i musik, rita.* — *Ss. Lärarebeställning, -kall, -sysla, -yrke.*

LÄRBREF, n. 3. Skriftligt betyg, som meddelas en utlär handverkslärning, öfver hans färdighet i yrket och uppförande.

LÄRD, a. 2. (egentl. part. pass. af *Lära*) 1) Som besitter lärdom. *En l. man. L-t folk. L-t sällskap*, sällskap af lärda män. *Den l-a världen*, de lärde. — *Syn. Beläst, Boksynt.* — 2) Som tillhör eller har afseende på lärdom. *L-a studier. L-a ämnen. Ett l-t verk*, i ämnen, som tillhöra lärdomen. *De l-a språken*, grekiska och latin. — *S. Lärda man. De l-e. Sällskap af l-a.*

LÄRDOM, m. 2. 1) (utan plural) a) (objektivt) Inbegreppet af vetenskapliga kunskaper. Har isynnerhet afseende på de filosofiska, filologiska och historiska kunskapsarterna. *Vara väl bevandrad i alla l-ens särskilla grenar.* — b) (subjektivt) Genom studier förvärfvad insigt deri. *Han äger mycken l. En man af grundlig l.* — *Syn. Boksynthet, Bokvett.* — 2) (med plural) Nyttig underrättelse, råd, som gifves någon, i sedligt afseende, i fråga om uppförande, lefnads-sätt, affärer, o. s. v. *Gifva, få, emottaga goda, nyttiga, dåliga l-ar. Erfarenhetens l-ar*, hvad man lär af erfarenheten. *Historiens l-ar.* — *Ss. L-sidkare, -sprof, -syrke, -söfning.*

LÄRDOMSAPPARAT, - - - -ät, m. 3. Lärda verk och skrifter, som begagnas vid utarbetandet af en skrift, en afhandling, ett verk.

LÄRDOMSGRAD, m. 3. Se *Grad*, 3, c.

LÄRDOMSGREN, f. 2. Särskilt art af lärdom; lärd kunskapsart.

LÄRDOMSIDKARE, m. 3. Lärda man, som sysselsätter sig med lärda arbeten.

LÄRDOMSLJUS, n. 3. (fig.) En, som i hög grad utmärker sig genom lärdom.

LÄRDOMSPROF, n. 3. Prof på lärdom, som af någon afläggas.

LÄRDOMSSKOLA, f. 1. Lägre läroverk, hvarest den högre bildningen grundlägges.

LÄRDOMSVÄG, m. sing. *I l-en*, i fråga om de lärda kunskapsarterna.

LÄRDOMSYRKE, n. 4. Yrke, som fordrar lärda studier.

LÄRDT, adv. På ett lärdt sätt. *Tala l.*

LÄRER, se *Lär*.

LÄRFLICKA, f. 1. Flicka, som af någon undervisas i ett fruntimmersyrke. *Sömmerskan har två l-kor.*

LÄRFT, lärft, n. sing. Väfnad af lingarn, hvart varp och inslag rätvinkligt korsa hvarandra. *Holländskt, Irländskt l.* — *L-er*, pl. Säges om olika sorter deraf. — *Ss. L-slakan, -snäsduk.* o. s. v.

LÄRFTSBOD, f. 2. Handelsbod, der alla slags linväfnader hållas till salu.

LÄRFTSKRAMHANDEL, m. sing. Handel med alla slags linväfnader.

LÄRFTSKRAMHANDLARE eller **LÄRFTSKRÄMARE**, m. 3. En, som idkar lärftskramhandel.